

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
 Allmänna avdelningen

DOM
 2011-03-29
 Meddelad i
 Stockholm

Mål nr
 48167-10
 Enhet 17

SÖKANDE

Instalia Skyltreklam AB, 556735-2520
 Box 522
 175 26 Järfälla

Ombud:

Advokat Per-Olof Jönsson
 Advokat Per-Olof Jönsson AB
 Kungsholmsgatan 21, 5 tr
 112 27 Stockholm

KONKURRENSVERKET	
2011-03-30	
Avd	
Dnr	
Doss	Aktbil

MOTPART

Storstockholms brandförsvär, 222000-0356
 Box 1328
 111 83 Stockholm

SAKEN

Ansökan om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling – LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår ansökan om ingripande enligt LOU.

Förvaltningsrätten avvisar Storstockholms brandförsvärs yrkande att förlänga leveranstiden.

Förvaltningsrättens interimistiska beslut av den 17 december 2010 upphör därmed att gälla.

Dok.Id 87989

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se		

BAKGRUND

Storstockholms brandförsvaret (Brandförsvaret) genomför en upphandling (dnr 220-1685/10) av omskyltning och komplettering av befintliga fasadskyltar på brandstationer inom dess verksamhetsområde. Upphandlingen genomförs som en förenklad upphandling enligt 15 kap. LOU.

Brandförsvaret har i tilldelningsbeslut den 8 december 2010 beslutat att teckna avtal med leverantören Euro Sign AB.

YRKANDEN OCH GRUNDER M.M.

Instalia Skyltreklam AB (Instalia) ansöker hos förvaltningsrätten om överprövning och yrkar i första hand att upphandlingen inte får avslutas förrän rättelse sker av tilldelningsbeslutet så att de anbud som inte avgetts av behörig firmatecknare eller annan behörig företrädare för respektive anbudsgivare förkastas, och att Instalia därefter tilldelas avtalet. I andra hand yrkas att upphandlingen görs om. Till stöd för sin talan anför Instalia bl.a. följande.

Behörig firmatecknare eller annan behörig företrädare

I förfrågningsunderlaget (FFU) anges att de anbud som inte uppfyller skallkraven kommer att förkastas. Ett skall-krav är att anbudet ska vara undertecknat av behörig firmatecknare eller annan behörig företrädare för anbudsgivaren. Euro Sign AB (Euro Sign) har undertecknat sitt anbud genom Anders Olofson. Euro Sign har inte till sitt anbud fogat handling som utvisar att Anders Olofson såsom behörig äger företräda anbudsgivaren. Enligt registreringsbevis äger han inte teckna Euro Signs firma. Inte heller på annat sätt är styrkt att han är behörig företrädare. Euro Sign skulle således ha uteslutits på grund av denna formella brist och dess anbud ha förkastats.

Avseende anbudsgivaren Systemtext Signs Växjö AB (Systemtext) har anbudet undertecknats av Rainer Sahlsten som inte är behörig företrädare för bolaget. Systemtext skulle således ha uteslutits från materiell utvärdering på grund av denna formella brist och dess anbud förkastats. Därvid har Instalia visat lägsta utvärderingspris och ska tilldelas kontraktet.

Proportionalitets- och likabehandlingsprincipen

Leveranstidsvillkoret enligt punkt 6 FFU strider mot proportionalitetsprincipen och leveranstidsvillkoret enligt punkt 7 FFU strider mot likabehandlingsprincipen.

Avtal skulle mot bakgrund av de datum som FFU anger kunna tecknas tidigast den 21 december 2010. Leveranstider skulle anges genom datum för såväl demontering som montage avseende varje berörd brandstation. Arbetet skulle vara klart senast den 31 december 2010 gällande fem stationer respektive senast den 28 januari 2011 för övriga. Instalia har garanterat leveranstid i god tid före senaste datum. De beställda produkterna är individualiserade och ska uppfylla de mycket omfattande produktionstekniska villkor som framgår av Bilaga 1 till FFU. Produktionstiden kan mot bakgrund av detta under inga omständigheter uppfyllas av någon av anbudsgivarna under tiden den 21 – 31 december 2010. Kravet i FFU är omöjligt att uppfylla och därmed ogiltigt.

Vidare anges det under punkt 7 FFU att leveransdatum slutligt fastställs i avtalet. Detta kommersiella villkor sätter skall-kravet avseende leveranstid ur spel. Den upphandlande myndigheten kan alltså efter eget tycke och skön favorisera den tilldelade anbudsgivaren genom att för denne flytta fram en omöjlig leveranstid till annan, senare och möjligen praktiskt realiserbar, leveranstid.

Det går inte att tilldela ett avtal till en leverantör som förment uppfyller lägsta pris om priset eller övriga villkor inte kan uppfyllas. Den i målet tilldelade anbudsgivaren skulle, om ett sådant förfarande tilläts, ges ett oproportionerligt mervärde för ett omöjligt krav. Det kan inte uteslutas att den korta leveranstiden kan ha påverkat anbudspriserna hos anbudsgivarna. Instalia har tagit hänsyn till denna omständighet och skulle med normal leveranstid kunnat lägga ett lägre anbudspris än det tilldelade anbudet. Den vinnande anbudsgivaren har därför favoriserats på de andras bekostnad.

Brandförsvaret ägde inte tilldela Euro Sign avtalet. Skadan för Instalia kan komma att uppgå till motsvarande hela det positiva kontraktsintresset.

Brandförsvaret bestrider bifall till ansökan om överprövning och yrkar att leveranstiden förlängs med motsvarande tid som förvaltningsrättens överprövning ger. Till stöd för sin talan anför Brandförsvaret bl.a. följande.

Behörig firmatecknare eller annan behörig företrädare

Euro Sign och Systemtext uppfyller skall-kravet att anbud ska vara undertecknat av behörig firmatecknare eller annan behörig företrädare för anbudsgivaren. Under punkt 3 FFU anges de krav som ställs på leverantören. Under punkt 3.1 FFU finns en kontaktruta som leverantören ska fylla i. En av uppgifterna som ska lämnas är ”Namn på firmatecknare eller annan behörig”. I både Euro Signs och Systemtexts lämnade anbud är det den under punkt 3.1 FFU angivna personen som har undertecknat anbudet. De båda anbudsgivarna har uppfyllt ställda skall-krav för undertecknande.

Proportionalitets- och likabehandlingsprincipen

Brandförsvaret bestrider att ställda krav på leveranstider strider mot proportionalitets- eller likabehandlingsprincipen. Att genomföra omskyllning av Brandförsvarets alla brandstationer före utgången av 2010 har varit en viktig symbolhandling efter bildandet av förbundet den 1 januari 2009. I

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Allmänna avdelningen

DOM

arbetet har Brandförsvaret valt att prioritera de fem angivna brandstationerna till att vara färdigställda under 2010. Brandförsvaret har varit medvetet om den korta leveranstiden avseende de fem stationerna och därför även räknat med att anbudsgivarnas anbudspriser skulle anpassas därefter.

Samtliga leverantörer har under anbudstiden haft möjlighet att ställa frågor om upphandlingen. Några frågor om leveranstiden och de fem stationerna som skulle färdigställas under 2010 har inte inkommit. Det man i anbudet har framfört är att leveranstiden den 31 december 2010 är beroende av hur lång tid det kommer att ta för byggloven att bli beviljade. Brandförsvaret har därför utgått från att de anbudsgivare som lämnat anbud räknat med de merkostnader som det ”snabba” arbetet skulle innebära.

Med texten ”leveransdatum fastställs slutgiltigt i avtalet”, i punkt 7.1.4 FFU, avses att det vinnande anbudets leveranstider ska skrivas in i avtalet enligt punkt 7.1 FFU där det anges att ”ett originalavtal tas fram, kompletterat med de uppgifter utifrån antaget anbud som saknas i denna version”. Avsikten är inte att ändra leveranstiderna till något som skulle favorisera den vinnande anbudsgivaren.

Instalia har härefter anfört i huvudsak följande.

Behörig firmatecknare eller annan behörig företrädare

Syftet med att i offentlig upphandling ha regler om att anbud ska lämnas skriftligen av behöriga företrädare för bolaget är att anbuden ska vara bindande för leverantören och att principen om transparens ska tillgodoses. Syftet tillgodoses endast genom att den formella regeln iakttas. Att företräda aktiebolag innebär att teckna bolagets firma som styrelse, verkställande direktör eller som särskild firmatecknare. Det kan även innebära att företa rättshandling för bolagets räkning med fullmakt som utställts av någon som har rätt att teckna bolagets firma. Behörighet uppkommer genom re-

gistrering hos Bolagsverket. Behörighet som ställföreträdare för ett bolag kan inte uppkomma genom att någon anger sitt namn i ett svar på ett förfrågningsunderlag. Brandförsvaret har inte följt sina formföreskrifter och anbudsgivaren Euro Sign har lämnat ett ogiltigt anbud. Euro Sign har inte vid anbudslämnandet bifogat någon handling enligt vilken den som undertecknat anbudet skulle ha bemyndigats att ingå avtal eller på annat sätt göra bindande utfästelser för företaget.

Proportionalitets- och likabehandlingsprincipen

Brandförsvaret har inte motsagt sig Instalias påstående att genomförandet i praktiken är omöjligt utan endast att alla var med på det, vilket är en irrelevant invändning. Att invända att man inte tänkt missgynna någon, är en invändning som torde sakna relevans, om det visar sig att den upphandlande myndigheten ändå i praktiken måste rucka på den tidsplan som uppställts som ett materiellt villkor i FFU. Det är den verkliga effekten som ska bedömas samt om tilldelningen leder till att någon leverantör redan härigenom gynnas och de andra missgynnas. Den vinnande leverantören får en uppenbar fördel även genom att dennes kostnader minskar i förhållande till vad de andra fått kalkylera med.

Brandförsvaret har anfört bl.a. följande. Instalia har rätt i att den som undertecknat det vinnande anbudet inte finns med i Bolagsverkets register för företaget. Detta fråntar dock inte möjligheten att det inom företaget finns en s.k. delegationsordning/fullmakt som ger annan rätt att underteckna anbud. Hur detta kontrolleras, med begäran om t.ex. intyg, är upp till Brandförsvaret att avgöra.

Till Brandförsvarets yttrande bifogas en fullmakt från Euro Sign, daterad den 17 augusti 2010, som visar Anders Olofsons rätt att enskilt signera offerter samt förhandla fram villkor i avtal med kunder upp till ett order-

värde på max SEK 1 500 000 :-. I fullmakten anges att fullmakten gäller tills vidare eller tills styrelsen beslutar om annan policy.

Instalia har härefter anfört att Brandförsvaret i tidigare kommunikation per e-post bekräftat att Euro Sign inte bilagt fullmakt för någon när anbudet avgavs.

UTREDNINGEN I MÅLET

Av punkt 2.2.2. **Anbudets form och innehåll** i FFU framgår bl.a. följande.

d) Anbud skall vara undertecknat av behörig firmatecknare eller annan behörig företrädare för anbudsgivaren.

Av punkt 6 **Leveranstider** i FFU framgår bl.a. att arbetet skall ske snarast, dock skall det vara klart senast 2010-12-31 för fem brandstationer respektive senast 2011-01-28 för övriga stationer.

Av punkt 7.1 **Avtalsförlaga** i FFU framgår bl.a. följande. Ett originalavtal tas fram, kompletterat med de uppgifter utifrån antaget anbud som saknas i denna version.

Av punkt 7.1.4 **Leveranstid** i FFU framgår att leveransdatum fastställs slutgiltigt i avtalet.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och ickediskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

I 16 kap. 2 § LOU föreskrivs att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Förvaltningsrättens bedömning

Behörig firmatecknare eller annan behörig företrädare

Av FFU framgår inte att den som undertecknar anbudet måste vara en person som är registrerad som firmatecknare i Bolagsverkets register. I FFU finns inte heller något krav på att den som undertecknar anbudet visar sin behörighet genom fullmakt eller annan handling i samband med att anbud lämnas.

Instalia har anfört att Euro Sign inte uppfyllt skall-kravet att underteckna anbudet av behörig företrädare för bolaget. Det är i målet ostridigt att någon fullmakt inte bifogats det lämnade anbudet för den person som skrivit under anbudet för Euro Signs räkning. Något sådant krav finns inte heller, enligt ovan, i FFU. Brandförsvaret har numera inkommit med en fullmakt för att visa att Anders Olofson var behörig att företräda Euro Sign. Fullmaktens utfärdande och innehåll är sådant att den enligt förvaltningsrättens mening ger Anders Olofson rätt att teckna bolagets firma i sådan angelägenhet som är aktuell i detta mål. Han får därför med stöd av fullmakten anses ha varit behörig att företräda Euro Sign. I målet har inte framkommit annat än att fullmakten var gällande när anbudet lämnades in. Euro Signs anbud får mot denna bakgrund anses uppfylla skall-kravet i punkt 2.2.2 FFU vad gäller underskrift av behörig firmatecknare eller annan behörig företrädare för bolaget. Vad Instalia anfört beträffande Euro Signs anbud i detta avseende kan därför inte utgöra grund för ingripande enligt LOU.

Instalia har vidare anfört att inte heller Systemtext uppfyllt skall-kravet att anbudet ska vara undertecknat av behörig företrädare för bolaget. Brandförsvaret har härvid anfört att avseende Systemtexts lämnade anbud är det den under punkten 3.1 FFU angivna personen som har undertecknat anbudet. Aktuellt skall-krav är därmed enligt Brandförsvaret uppfyllt.

Förvaltningsrätten konstaterar, i enlighet med det ovan sagda, att det i FFU inte finns något krav på att behörighetshandlingar för den som undertecknar anbudet ska inkomma i samband med att anbud lämnas. Att den person som undertecknat anbudet för Systemtexts räkning inte inkommit med fullmakt eller annan handling som visar dennes behörighet innebär inte att personen ifråga saknat sådan behörighet. Eftersom det i FFU inte ställts något krav på att anbudsgivaren i anslutning till anbudslämnandet ska bifoga behörighetshandling för den som undertecknar anbudet saknas det även i detta fall skäl för ingripande enligt LOU.

Proportionalitetsprincipen

Instalia har anfört att leveranstiden, 2010-12-31, som avser fem brandstationer strider mot proportionalitetsprincipen. Brandförsvaret har anfört att det var viktigt att genomföra omskylltning av Brandförsvarets brandstationer före utgången av 2010 på grund av bildandet av förbundet den 1 januari 2009. Brandförsvaret har vidare anfört att man varit medvetet om den korta leveranstiden och därför räknat med att anbudsgivarnas anbudspriser eventuellt skulle anpassas därefter.

Av upphandlingsrapport daterad den 6 december 2010 framgår att tio anbud inkommit vid anbudstidens utgång. Samtliga anbudsgivare har angett att de uppfyller krav på uppsatta leveranstider. Mot bakgrund av detta och vad som i övrigt framkommit avseende tidpunkten för leverans finner förvaltningsrätten inte att det Instalia anfört ger skäl för bedömningen att den i FFU angivna leveranstiden strider mot kravet på proportionalitet.

Likabehandlingsprincipen

Instalia har slutligen anfört att punkt 7.1.4 FFU strider mot likabehandlingsprincipen på så sätt att Brandförsvaret kan favorisera anbudsvinnaren genom att för denne flytta fram en omöjlig leveranstid till en senare leveranstid. Av punkt 7.1.4 FFU framgår att leveransdatum slutgiltigt fastställs

i avtalet. I punkt 6 FFU anges de datum när arbetet *senast* ska vara klart. Att slutföra arbetet före angivna leveransdatum är således enligt FFU möjligt. Brandförsvaret har anfört att det med texten "leveransdatum fastställs slutgiltigt i avtalet", i punkt 7.1.4 FFU, avses att det vinnande anbudets leveranstider ska skrivas in i avtalet enligt punkt 7.1 FFU där det anges att "ett originalavtal tas fram, kompletterat med de uppgifter utifrån antaget anbud som saknas i denna version". Vidare har Brandförsvaret anfört att avsikten inte är att ändra leveranstiderna till något som skulle favorisera den vinnande anbudsgivaren.

Enligt förvaltningsrätten är innebörden av aktuella punkter i FFU att leveranstidernas exakta datum kommer att redovisas i det ingångna avtalet. FFU ger inte utrymme för att flytta fram datum för sista leveransdag. Det har vidare inte framkommit något som talar för att det originalavtal som enligt punkt 7.1 FFU ska tas fram kan komma att strida mot likabehandlingsprincipen beroende på vilket företag som Brandförsvaret tecknar avtal med. Det finns således enligt förvaltningsrättens bedömning inte något i FFU som tyder på att en leverantör kan komma att gynnas framför annan leverantör avseende leveranstider. Mot bakgrund av detta har något åsidosättande av likabehandlingsprincipen inte skett.

Sammanfattningsvis anser inte förvaltningsrätten att det är visat att Brandförsvaret i aktuell upphandling brutit mot proportionalitetsprincipen eller likabehandlingsprincipen. Det har i målet inte heller framkommit att någon annan av de gemenskapsrättsliga principerna eller bestämmelserna i LOU åsidosatts. Skäl för ingripande enligt LOU föreligger därmed inte. Instalias ansökan om överprövning ska därmed avslås.

Yrkandet om förlängd leveranstid

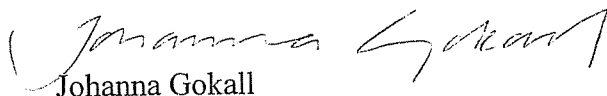
Av 16 kap. 2 § LOU följer att vad en förvaltningsrätt har att pröva vid en ansökan om överprövning är om den upphandlande myndigheten brutit

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Allmänna avdelningen

DOM

mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i samma lag. Förvaltningsrätten kan därmed inte pröva Brandförsvarets yrkande om att förlänga den i anbudet uppställda leveranstiden. Yrkandet ska således avvisas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1a LOU).

Johanna Gokall

Förvaltningsrättsfiskal

Föredragande har varit Sara Göransson.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,

2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.